

คำหมายอากาศเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูร้อน
ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 – พฤษภาคม พ.ศ. 2562

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ออกประกาศวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

สภาวะอากาศทั่วไป

ฤดูร้อนของประเทศไทยปีนี้ คาดว่า จะเริ่มประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งช้ากว่าปกติ 1-2 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ลักษณะอากาศจะร้อนอบอ้าวเกือบทั่วไป โดยอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย บริเวณประเทศไทยตอนบนประมาณ 35-37 องศาเซลเซียส ซึ่งจะสูงกว่าค่าปกติเล็กน้อย (ค่าเฉลี่ยปกติ 35.4 องศาเซลเซียส) และจะสูงกว่าปีที่แล้ว (ค่าเฉลี่ยปีที่แล้ว 34.2 องศาเซลเซียส) สำหรับปริมาณฝนรวมเฉลี่ยจะต่ำกว่าค่าปกติเล็กน้อยแต่อย่างไรก็ตาม ช่วงฤดูร้อนมักจะเกิดพายุฤดูร้อนในหลายพื้นที่ โดยมีลักษณะพายุฝนฟ้าคะนอง และลมกระโชกแรงรวมทั้งอาจมีลูกเห็บตกในบางแห่ง ซึ่งสภาวะดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนผลผลิตทางการเกษตรได้ ส่วนปริมาณฝนที่ตกอาจไม่เพียงพอความต้องการในหลายพื้นที่ ทั้งด้านอุปโภค บริโภค และด้านเกษตรกรรม โดยเฉพาะพื้นที่แล้งซ้ำซากนอกเขตชลประทาน เกษตรกรควรใช้น้ำอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

คำหมายลักษณะอากาศ

ประเทศไทยตอนบน (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก) ระยะแรก ประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนมีนาคม จะมีอากาศร้อนเกือบทั่วไปในตอนกลางวัน กับจะมีหมอกหนาหลายพื้นที่ สำหรับบริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังคงมีอากาศเย็นในตอนเช้า ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูงกำลังอ่อนจากประเทศจีนยังคงแผ่ลงมาปกคลุมบริเวณตอนบนของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้น ช่วงกลางเดือนมีนาคมถึงปลายเดือนเมษายน จะมีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป กับมีอากาศร้อนจัดหลายพื้นที่ในบางช่วง อุณหภูมิสูงที่สุด 42-43 องศาเซลเซียส กับมีพายุฤดูร้อนหลายพื้นที่ในบางวัน โดยมีลักษณะฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง รวมทั้งอาจมีลูกเห็บตก ซึ่งจะช่วยคลายความร้อนลงไปได้ เนื่องจากมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมเป็นระยะๆ ประกอบกับ จะมีลมใต้หรือลมตะวันออกเฉียงใต้พัดพาความชื้นจากอ่าวไทยเข้าปกคลุมเกือบตลอดช่วง สำหรับช่วงปลายเดือนเมษายนถึงครั้งแรกของเดือน พฤษภาคม ลักษณะอากาศจะแปรปรวน โดยยังคงมีอากาศร้อนอบอ้าวเกือบทั่วไป และมีอากาศร้อนจัดบางแห่งในบางวัน กับจะมีฝนฟ้าคะนองในหลายพื้นที่ เนื่องจากลมใต้หรือลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุม จะเริ่มเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมแทน

ภาคใต้ ระยะแรก ช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ถึงประมาณปลายเดือนเมษายน จะมีฝนตกร้อยละ 20-30 ของพื้นที่ กับมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ในบางช่วง สำหรับคลื่นลมทั้งในอ่าวไทยและอันดามันจะมีคลื่นสูงประมาณ 1 เมตร ทั้งนี้เนื่องจาก ลมตะวันออกเฉียงใต้จะพัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้เกือบตลอดช่วง

จากนั้น ตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนเป็นต้นไป บริเวณภาคใต้จะมีฝนเพิ่มมากขึ้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะฝั่งตะวันตก จะมีฝนตกร้อยละ 60-80 ของพื้นที่ กับจะมีฝนตกหนักถึงหนักมากในบางแห่ง รวมทั้งคลื่นลมในทะเลอันดามันจะมีกำลังแรงขึ้น ในบางช่วงจะมีคลื่นสูง 2-3 เมตร ส่วนทะเลอ่าวไทยยังคงมีคลื่นสูงประมาณ 1 เมตร เนื่องจากลมตะวันออกหรือลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมอ่าวไทยและภาคใต้ จะเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมทะเลอันดามันและภาคใต้แทน

รายละเอียดตามภาคต่างๆ

ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อากาศร้อนอบอ้าวเกือบทั่วไป กับมีอากาศร้อนจัดหลายพื้นที่ในบางช่วง แต่จะมีฝนฟ้าคะนองหลายพื้นที่ในบางวัน รวมทั้งอาจมีลมกระโชกแรง และมีลูกเห็บตกได้ในบางแห่ง ซึ่งจะช่วยคลายความร้อนลงได้ อุณหภูมิสูงสุด 40 – 43 องศาเซลเซียส บริเวณจังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน ตาก อุตรดิตถ์ สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ พิจิตร เลย หนองบัวลำภู อุดรธานี มุกดาหาร ชัยภูมิ ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ยโสธร อำนาจเจริญ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

ภาคกลางและภาคตะวันออกรวมทั้งชายฝั่ง

อากาศร้อนอบอ้าวเกือบทั่วไป กับมีอากาศร้อนจัดหลายพื้นที่ในบางช่วง โดยเฉพาะตอนบนของภาค แต่จะมีฝนฟ้าคะนองหลายพื้นที่ในบางวัน รวมทั้งอาจมีลมกระโชกแรง และมีลูกเห็บตกได้ในบางแห่ง ซึ่งจะช่วยคลายความร้อนลงได้ อุณหภูมิสูงสุด 40 – 42 องศาเซลเซียส บริเวณจังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง สุพรรณบุรี ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี ราชบุรี ปทุมธานี นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว และ ฉะเชิงเทรา

ภาคใต้

อากาศร้อนหลายพื้นที่ในบางช่วง กับจะมีฝนตกร้อยละ 20-30 ของพื้นที่ คลื่นลมทั้งทะเลอ่าวไทยและอันดามันจะมีคลื่นสูงประมาณ 1 เมตร และตั้งแต่ช่วงปลายเดือนเมษายนเป็นต้นไป จะมีฝนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะฝั่งตะวันตก กับมีฝนหนักถึงหนักมากบางแห่ง คลื่นลมในทะเลอันดามันมีกำลังแรงขึ้น บางช่วงจะมีคลื่นสูง 2-3 เมตร อุณหภูมิสูงสุด 38 – 39 องศาเซลเซียส บริเวณจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ยะลา กระบี่ ตรัง และสตูล

คาดหมายอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย(องศาเซลเซียส)ตามภาคต่างๆของประเทศไทยช่วงฤดูร้อนปี พ.ศ.2562

ภาค	กุมภาพันธ์(ปีถัดหลัง)	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม(ปีถัดแรก)
เหนือ	34-36	36-38	37-39	35-37
ตะวันออก/เหนือ	33-35	35-37	36-38	34-36
กลาง	34-36	36-38	37-39	35-37
ตะวันออก	33-35	33-35	34-36	34-36
ใต้ฝั่งตะวันออก	31-33	32-34	33-35	33-35
ใต้ฝั่งตะวันตก	33-35	34-36	34-36	32-34

คาดหมายปริมาณฝน(มิลลิเมตร)ของประเทศไทยช่วงฤดูร้อนปี พ.ศ.2562

ภาค	กุมภาพันธ์(ปีถัดหลัง)	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม(ปีถัดแรก)
เหนือ	น้อยกว่า 10	20-30	50-80	50-80
ตะวันออก/เหนือ	น้อยกว่า 10	30-50	60-90	60-90
กลาง	น้อยกว่า 10	20-30	50-80	60-90
ตะวันออก	10-20	40-70	70-100	70-100
ใต้ฝั่งตะวันออก	น้อยกว่า 10	40-70	50-80	50-80
ใต้ฝั่งตะวันตก	น้อยกว่า 10	60-90	120-160	110-150

ข้อควรระวัง

อัคคีภัยและไฟฟ้า ในช่วงฤดูร้อนนี้ ลักษณะอากาศจะเอื้ออำนวยต่อการเกิดอัคคีภัยและไฟฟ้าได้ง่าย เกษตรกรจึงควรระมัดระวังในการใช้เชื้อเพลิงและไฟฟ้าในการทำกิจกรรมต่างๆ ไปด้วย

พายุไซโคลน ช่วงปลายเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม อาจจะมีหย่อมความกดอากาศต่ำก่อตัวขึ้นบริเวณทะเลอันดามัน ซึ่งอาจทวีกำลังแรงขึ้นเป็นพายุดีเปรสชันและพายุไซโคลนได้ โดยมีการเคลื่อนตัวทางทิศเหนือค่อนไปทางตะวันออกและอาจเข้าใกล้ด้านตะวันตกของประเทศไทย ซึ่งทำให้บริเวณด้านตะวันตกของทั้งภาคเหนือและภาคกลาง รวมทั้งภาคใต้จะมีฝนเพิ่มมาก อาจก่อให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลันและน้ำป่าไหลหลากได้

อากาศร้อนจัด (ตั้งแต่ 40.0°ซ.)

4

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อการเกษตรในช่วงฤดูร้อน

ในช่วงฤดูร้อนสำหรับในช่วงต้นฤดู สภาพอากาศจะแปรปรวน โดยอุณหภูมิในตอนกลางวันและกลางคืนจะแตกต่างกันมาก เกษตรกรควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เพื่อป้องกันการเจ็บป่วย สำหรับบริเวณประเทศไทยจะมีอากาศร้อนและมีอากาศร้อนจัดในบางพื้นที่ กับมีแดดจัดในตอนกลางวัน เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการอยู่กลางแจ้งเป็นเวลานาน หากมีความจำเป็นต้องทำงานในที่โล่งแจ้งควรสวมเสื้อผ้าให้มิดชิดและควรดื่มน้ำบ่อยๆ เพื่อป้องกันผิวแห้งไหม้เกรียม และร่างกายขาดน้ำ สำหรับในช่วงฤดูร้อนเชื้อโรคต่างๆจะเจริญเติบโตได้ดี เกษตรกรควรระวังและป้องกันโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร โดยรับประทานอาหารที่สะอาดและปรุงสุกใหม่ๆ เนื่องจากสภาพอากาศที่แห้งโดยทั่วไป เกษตรกรควรระวังและป้องกันการเกิดอัคคีภัย โดยทำแนวกันไฟรอบพื้นที่เพาะปลูก อาคารบ้านเรือน โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ และโรงเก็บพืชผลทางการเกษตร รวมทั้งควรหลีกเลี่ยงการจุดไฟ หากมีความจำเป็นต้องจุดไฟควรดับให้สนิททุกครั้งหลังเลิกใช้งาน เพื่อป้องกันไฟลุกลามจนกลายเป็นอัคคีภัย และควั่นไฟอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยเฉพาะบริเวณใกล้ถนนหนทาง จะเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทำให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนได้ง่าย สำหรับพื้นที่การเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทาน เกษตรกรควรเลือกปลูกพืชที่อายุการเก็บเกี่ยวสั้น และใช้น้ำน้อย และควรใช้น้ำที่เก็บกักไว้อย่างประหยัด โดยให้น้ำครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง และควรให้น้ำพืชในช่วงเย็นและค่ำ เพื่อลดอัตราการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รวมทั้งวางแผนการใช้น้ำที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อจะได้มีน้ำใช้ในช่วงแล้ง เนื่องจากปริมาณน้ำระเหยมีมากประกอบกับปริมาณฝนมีน้อยทำให้ความชื้นในดินลดลง เกษตรกรควรดูแลให้น้ำแก่พืชอย่างเหมาะสม เพราะหากพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉา(ถ้าพืชได้รับน้ำในภายหลังจะทำให้ต้นพืชฟื้นขึ้นมาได้) ถ้าพืชขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉาถาวร (ถึงแม้พืชจะได้รับน้ำในภายหลังก็จะไม่ทำให้ต้นพืชฟื้นขึ้นมาได้) รวมทั้งเกษตรกรควรคลุมดินบริเวณแปลงปลูกพืช และโคนต้นพืชด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นในดิน และรักษาอุณหภูมิดินแต่ไม่ควรคลุมดินจนชิดโคนต้นพืชที่ปลูกมากเกินไป เพราะอาจทำให้เชื้อโรคและศัตรูพืชจากวัสดุคลุมดินลุกลามไปสู่ต้นพืชได้ สำหรับในช่วงที่อากาศร้อนจัดในบางพื้นที่อาจเกิดพายุฤดูร้อนได้ โดยมีลักษณะฝนฟ้าคะนอง ลมกระโชกแรง และลูกเห็บตกได้บางพื้นที่ เกษตรกรควรระวังอันตรายและป้องกันความเสียหายจากสภาวะดังกล่าว โดยหลีกเลี่ยงการเข้าใกล้สิ่งปลูกสร้างที่ไม่แข็งแรง ต้นไม้ใหญ่ และป้ายโฆษณาสูงๆขณะลมแรง รวมทั้งหลีกเลี่ยงการอยู่กลางแจ้งขณะฟ้าคะนอง แต่ฝนที่ตกจะทำให้อุณหภูมิลดลงและคลายความร้อนอบอ้าวลงไปได้บ้าง สำหรับภาคใต้สภาพอากาศจะไม่ร้อนมาก เนื่องจากมีทะเลขวางกั้นทั้งสองด้าน

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อสัตว์เลี้ยงและสัตว์น้ำในช่วงฤดูร้อน

เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูร้อน สำหรับในระยะต้นฤดูสภาพอากาศจะแปรปรวน โดยอุณหภูมิในตอนกลางวันและกลางคืนจะแตกต่างกันมาก โดยเฉพาะในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เกษตรกรควรดูแลอุณหภูมิภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์อย่าให้เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยงปรับตัวไม่ทันอ่อนแอ และเป็นโรคได้ง่าย และควรหมั่นสังเกตสัตว์เลี้ยง หากพบตัวที่เป็นโรคควรรีบแยกออกจากกลุ่มแล้วทำการรักษา เพื่อไม่ให้เชื้อโรคแพร่ไปยังตัวอื่นๆ และควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ที่ป่วยและสารคัดหลั่งจากสัตว์โดยตรง หากมีความจำเป็นต้องสัมผัสควรสวมถุงมืออย่างทุกครั้ง รวมทั้งสวมเสื้อผ้าให้มิดชิด เพื่อป้องกันเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย สำหรับในตอนกลางวันจะมีอากาศร้อน เกษตรกรควรลดอุณหภูมิภายในโรงเรือน โดยดูแลโรงเรือนให้โปร่งอากาศถ่ายเทได้สะดวกทั้งในแนวตั้งและในแนวราบ เพื่อลดอุณหภูมิภายในโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ หากมีอากาศร้อนจัดอาจเปิดพัดลมช่วย และควรเพิ่มปริมาณน้ำกินสำหรับสัตว์ เนื่องจากในช่วงฤดูร้อนปริมาณน้ำระเหยจะมีมาก สัตว์เลี้ยงจะกระหายน้ำมาก รวมทั้งควรดูแลอาหารและน้ำให้สะอาด โดยควรเปลี่ยนถ่ายบ่อยๆ อย่าให้มีเศษอาหาร หรืออุจจาระสัตว์ปนอยู่ในน้ำ เพื่อป้องกันเชื้อโรคแพร่ไปสู่สัตว์ตัวอื่นๆ และหากเกษตรกรมีน้ำเพียงพอควรฉีดน้ำบริเวณหลังคาโรงเรือนเลี้ยงสัตว์หรือการพ่นน้ำเป็นฝอยภายในโรงเรือน หรือนำวัสดุอุ้มน้ำชุบน้ำแล้วนำไปไว้ในโรงเรือนก็จะช่วยลดอุณหภูมิอากาศภายในโรงเรือนได้ สำหรับบางช่วงอาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง เกษตรกรควรดูแลโรงเรือนให้มั่นคงแข็งแรง และไม่ควรปล่อยให้สัตว์เลี้ยงอยู่ในที่โล่งแจ้งขณะฝนฟ้าคะนอง นอกจากนี้ควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคที่มักเกิดในช่วงฤดูร้อนให้กับสัตว์เลี้ยง โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น

ส่วนผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำ ในช่วงฤดูร้อนปริมาณน้ำระเหยมีมากทำให้น้ำที่มีอยู่ในบ่อเลี้ยงลดลง ส่งผลให้สภาพน้ำเปลี่ยน ผู้ที่เลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อเลี้ยงควรดูแลสภาพน้ำให้เหมาะสมกับชนิดของสัตว์น้ำที่เลี้ยง และดูแลจำนวนสัตว์น้ำที่เลี้ยงให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่มีอยู่ หากปริมาณน้ำมีน้อยแต่จำนวนสัตว์น้ำยังคงมีเท่าเดิมจะทำให้สัตว์น้ำอยู่กันอย่างแออัด ส่งผลให้สัตว์น้ำเครียด อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย สำหรับบางช่วงอาจมีพายุฤดูร้อนเกิดขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นพายุฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง เกษตรกรไม่ควรปล่อยให้บ่อเลี้ยงน้ำฝนที่ตกบนดินไหลลงบ่อ เพราะจะทำให้สภาพน้ำเปลี่ยน สัตว์น้ำอาจปรับตัวไม่ทัน อ่อนแอและเป็นโรคได้ง่าย นอกจากนี้ควรลดปริมาณอาหารลง และหลีกเลี่ยงการสูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเข้าสู่บ่อเลี้ยงโดยตรง รวมทั้งไม่ควรเคลื่อนย้ายสัตว์น้ำ เพราะจะทำให้สัตว์น้ำเครียด และควรทำร่มเงาให้กับสัตว์น้ำโดยเฉพาะบ่ออนุบาล ส่วนผู้ที่เลี้ยงปลาในกระชังเนื่องจากในช่วงฤดูร้อนปริมาณน้ำมีน้อย เกษตรกรควรเคลื่อนย้ายกระชังลงไปในที่ซึ่งมีน้ำลึกกว่าเดิม และทำร่มเงาให้สัตว์น้ำบริเวณกระชัง และควรลดอาหารลง สำหรับในบางช่วงอาจมีฝนตกทำให้สภาพน้ำเปลี่ยน เกษตรกรควรติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ พยากรณ์อากาศเกษตรอย่างใกล้ชิด หากสัตว์น้ำใดได้ขนาดควรทยอยจับขายไปก่อนบางส่วน เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อไม้ผลในช่วงฤดูร้อน

บริเวณประเทศไทยตอนบนในช่วงฤดูร้อน สำหรับไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโตทางผล เกษตรกรดูแลให้น้ำแก่พืชอย่างเพียงพอ ถ้าได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ผลชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ ถ้าขาดน้ำจะทำให้ผลร่วงหล่นสูญเสียผลผลิต นอกจากนี้ควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไรชนิดต่างๆ ซึ่งจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรม หากไม้ผลอยู่ในช่วงให้ผลผลิตจะทำให้ผลผลิตด้อยคุณภาพได้ ส่วนไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต เกษตรกรควรดูแลให้น้ำอย่างเหมาะสม เพราะหากพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ต้นพืชชะงักการเจริญเติบโต ถ้าขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้ต้นพืชตายได้ เนื่องจากในช่วงฤดูร้อนปริมาณฝนมีน้อยปริมาณน้ำระเหยจะมีมากทำให้น้ำในดินลดลง เกษตรกรจึงควรคลุมดินบริเวณโคนต้นพืชด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดอัตราการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน แต่ไม่ควรคลุมดินจนชิดโคนต้นพืชมากเกินไปเพราะอาจทำให้โรคและศัตรูพืชจากวัสดุที่ใช้คลุมดินลุกลามเข้าสู่ต้นพืชได้ สำหรับในบางช่วงอาจเกิดพายุฤดูร้อนโดยมีลักษณะฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง โดยเฉพาะในช่วงที่อากาศร้อนถึงร้อนจัด เกษตรกรควรผูกยึดและค้ำยันกิ่งและลำต้นของไม้ผลให้อยู่ในสภาพมั่นคงและแข็งแรง โดยเฉพาะไม้ผลที่อยู่ในระยะเจริญเติบโตทางผล ลมที่แรงจะทำให้ผลร่วงหล่นก่อนกำหนด กิ่งฉีกหัก และลำต้นโค่นล้มได้ หากเกษตรกรต้องการป้องกันความเสียหายเนื่องจากลมแรงในระยะยาว ควรปลูกต้นพืชเป็นแนวกันลมรอบบริเวณสวน หรือในทิศที่มีลมแรงพัดเข้ามาสู่พื้นที่เพาะปลูก ก็จะช่วยลดความแรงของลมลงไปได้ อนึ่ง ในบางช่วงของฤดูร้อนอุณหภูมิอาจสูงมากจนมีอากาศร้อนจัด ซึ่งหากอุณหภูมิอากาศสูงเกิน 40 องศาเซลเซียส อาจมีผลกระทบต่อกลไกภายในของพืช โดยใบพืชจะไหม้(ซึ่งไม่ได้เกิดจากการขาดน้ำหรือเป็นโรค) เกษตรกรควรลดอุณหภูมิภายในแปลงปลูก โดยอาจฉีดน้ำเป็นฝอยในบริเวณพื้นที่เพาะปลูก หรือนำวัสดุอุ้มน้ำซึมน้ำแล้วนำไปวางไว้ในบริเวณพื้นที่เพาะปลูกก็จะช่วยลดอุณหภูมิลงไปได้บ้างถึงแม้จะไม่มาก เพราะเมื่อน้ำระเหยจะเอาความร้อนออกไปด้วย

สำหรับภาคใต้ในช่วงฤดูร้อนอุณหภูมิจะไม่สูงมากเนื่องจากมีทะเลขนานทั้งสองด้าน แต่เนื่องจากสภาพอากาศที่แห้งทำให้น้ำระเหยได้มาก ประกอบกับปริมาณฝนที่ตกมีน้อย ส่งผลให้ความชื้นในดินลดลง เกษตรกรจึงควรให้น้ำแก่พืชที่อยู่ในระยะเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม เพราะหากขาดน้ำจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉา(ถ้าพืชได้รับน้ำในระยะต่อมาภายหลัง ต้นพืชสามารถฟื้นขึ้นมาได้) ถ้าขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉาตาย(แม้พืชจะได้รับน้ำในภายหลังต้นพืชก็ไม่สามารถฟื้นขึ้นมาได้)และต้นพืชตายได้ สำหรับพืชต้นอ่อนที่ปลูกใหม่ในช่วงฤดูฝนที่ผ่านมา เกษตรกรควรพรางแสงหรือทำร่มเงาให้แก่ต้นพืช เพื่อลดความเข้มของแสง ลดอุณหภูมิบริเวณต้นพืช และลดการคายระเหยน้ำของพืช นอกจากนี้ควรคลุมดินด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ใบไม้ และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดอัตราการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน สำหรับสภาพอากาศที่แห้ง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ย และไรชนิดต่างๆ โดยศัตรูพืชดังกล่าวจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืช ทำให้ต้นพืชทรุดโทรม ผลผลิตลดลง และด้อยคุณภาพ สำหรับในช่วงที่อากาศร้อนถึงร้อนจัด อาจเกิดพายุฤดูร้อนโดยมีลักษณะฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง เกษตรกรควรผูกยึดลำต้นและค้ำยันกิ่งและของไม้ผลให้อยู่ในสภาพมั่นคงและแข็งแรง เพื่อป้องกันกิ่งฉีกหัก และลำต้นโค่นล้ม เมื่อมีลมแรง

สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อกาแฟและยางพาราในช่วงฤดูร้อน

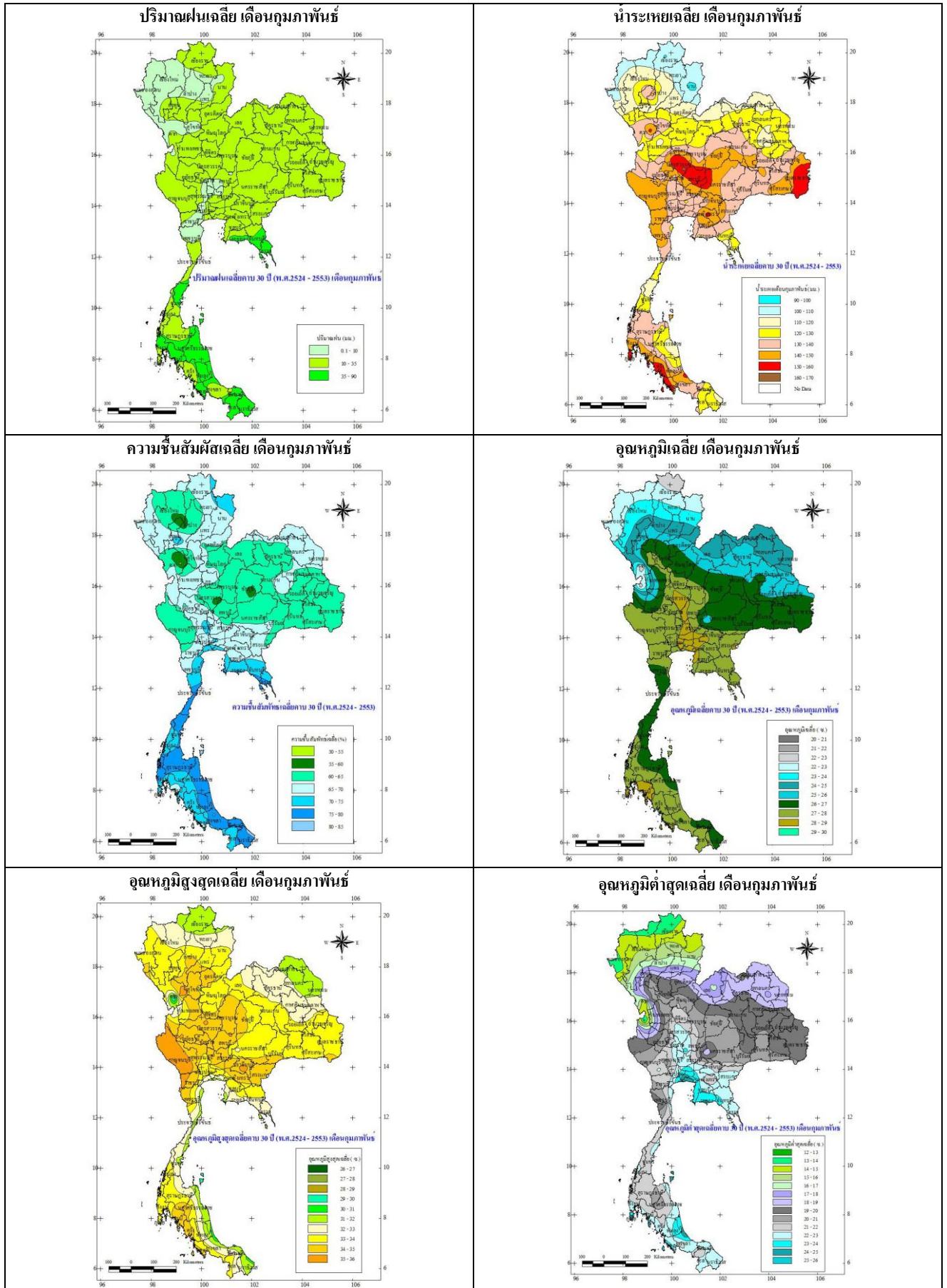
สำหรับชาวสวนกาแฟ ในช่วงฤดูร้อนสภาพอากาศจะแห้ง เกษตรกรควรระวังและป้องกันการระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยแป้ง และเพลี้ยอ่อน เป็นต้น ซึ่งจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทำให้ยอดอ่อนและส่วนที่อ่อนของพืชเสียหาย ใบและยอดหงิกงอ ต้นชะงักการเจริญเติบโต การผลิดอก ออกผลลดลง รวมทั้งควรระวังและป้องกันโรคใบจุด ซึ่งโรสดังกล่าวสามารถเกิดได้ในทุกฤดูแต่จะพบมากในช่วงแล้ง ซึ่งจะทำให้ใบร่วงหล่นถ้าเกิดกับผลเชื่อกันว่าสามารถทำให้ผลกาแฟเน่าและมีสีดำ เหี่ยวเหี่ยว ผลร่วงก่อนสุก สำหรับในช่วงฤดูร้อนปริมาณการระเหยของน้ำจะมีมากประกอบกับปริมาณฝนที่ตกมีน้อย เกษตรกรควรคลุมดินบริเวณโคนต้นกาแฟด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน สงวนความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน ซึ่งการคลุมดินบริเวณโคนต้นพืชมีประโยชน์มาก จะช่วยให้ต้นกาแฟไม่ทรุดโทรมมาก เนื่องจากขาดความชื้นในดินและในอากาศ และยังเป็นการป้องกันวัชพืชที่จะงอกในแปลงปลูกด้วย โดยเฉพาะกาแฟที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต ขณะที่ทรงพุ่มของกาแฟยังไม่ชิดกัน และยังเป็น การป้องกันดินพังทลายเมื่อมีฝนตก แต่ไม่ควรคลุมดินจนชิดโคนของต้นพืชเกินไป เพราะจะทำให้โรคและศัตรูพืชในวัสดุคลุมดินลุกลามมาสู่ต้นกาแฟได้ แต่ควรคลุมให้ห่างจากโคนต้น 10-20 เซนติเมตร โดยคลุมให้มีความกว้างประมาณ 1 เมตร และความหนาไม่ต่ำกว่า 10 เซนติเมตร และควรเก็บกวาดใบและกิ่งที่เป็นโรคหรือศัตรูพืชทำลายไปกำจัด โดยเผาหรือฝังให้ลึก เพื่อไม่ให้เป็นที่แหล่งสะสมของโรคและศัตรูพืช นอกจากนี้ควรปลูกไม้บังร่มเงาซึ่งจะช่วยลดความเข้มของแสง ลดอุณหภูมิอากาศและอุณหภูมิดิน ตลอดจนลดแรงปะทะของลม ทำให้กาแฟมีผลผลิตสม่ำเสมอ ผลผลิตคุณภาพสูง ต้นกาแฟไม่โทรม มีอายุยืนยาว และใบของไม้ที่ปลูกบังร่มเงาที่ร่วงหล่นสามารถนำมาคลุมดินและเป็นปุ๋ยได้ นอกจากนี้ยังมีผลผลิตเสริมรายได้อีกด้วย ตัวอย่างไม้บังร่ม เช่น สะตอ แคบ้าน จั๊กเหล็ก กระถินยักษ์ ชิลเวอร์โอ๊ค และถั่วแระ เป็นต้น

ส่วนยางพารา ในช่วงฤดูร้อนสภาพอากาศจะร้อนและแห้งแล้ง ยางพาราที่อยู่ในระยะให้ผลผลิต เกษตรกรควรระวังและป้องกันการเกิดอัคคีภัย โดยทำแนวกันไฟ รอบพื้นที่เพาะปลูก และโรงเก็บพืชผลทางการเกษตร โดยอาจใช้หรือขุดตาวัชพืชเป็นแนวกว้างประมาณ 3 เมตร รวมทั้งควรหลีกเลี่ยงการจุดไฟในบริเวณสวนหากมีความจำเป็นต้องจุดไฟเพื่อใช้งานควรดับให้สนิททุกครั้งหลังเสร็จภารกิจ เพื่อป้องกันไฟลุกลาม สำหรับยางพาราที่ปลูกใหม่หรือยางต้นอ่อน ระบบรากยังไม่สมบูรณ์ รากยังไม่ลึกจึงไม่สามารถดูดน้ำใต้ดินในระดับลึกมาใช้ได้ ประกอบกับในช่วงฤดูร้อน แดดจัด ทำให้ปริมาณความชื้นในดินลดลง ส่งผลให้ต้นยางแห้งตายได้ เกษตรกรควรคลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น และกำจัดวัชพืชเพื่อไม่ให้แย่งน้ำและธาตุอาหารจากต้นยางพารา รวมทั้งควรตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสมกับลำต้น เพื่อช่วยลดแรงปะทะของลม และเป็นการลดการดึงเอาธาตุอาหารที่สะสมไว้ในลำต้นมาใช้ นอกจากนี้ไม่ควรใส่ปุ๋ยในช่วงแล้งเพราะจะเป็นการกระตุ้น ให้แตกใบอ่อนในช่วงแล้ง ซึ่งความชื้นในดินมีน้อย ทำให้ต้นยางมีน้ำไม่พอใช้มากขึ้น ส่งผลทำให้ต้นเหี่ยวเฉาและตายได้ง่าย นอกจากนี้ ปุ๋ยที่ใส่ จะดึงความชื้นจากดินมาละลายปุ๋ย ทำให้ต้นยางเกิดการขาดน้ำมากขึ้น

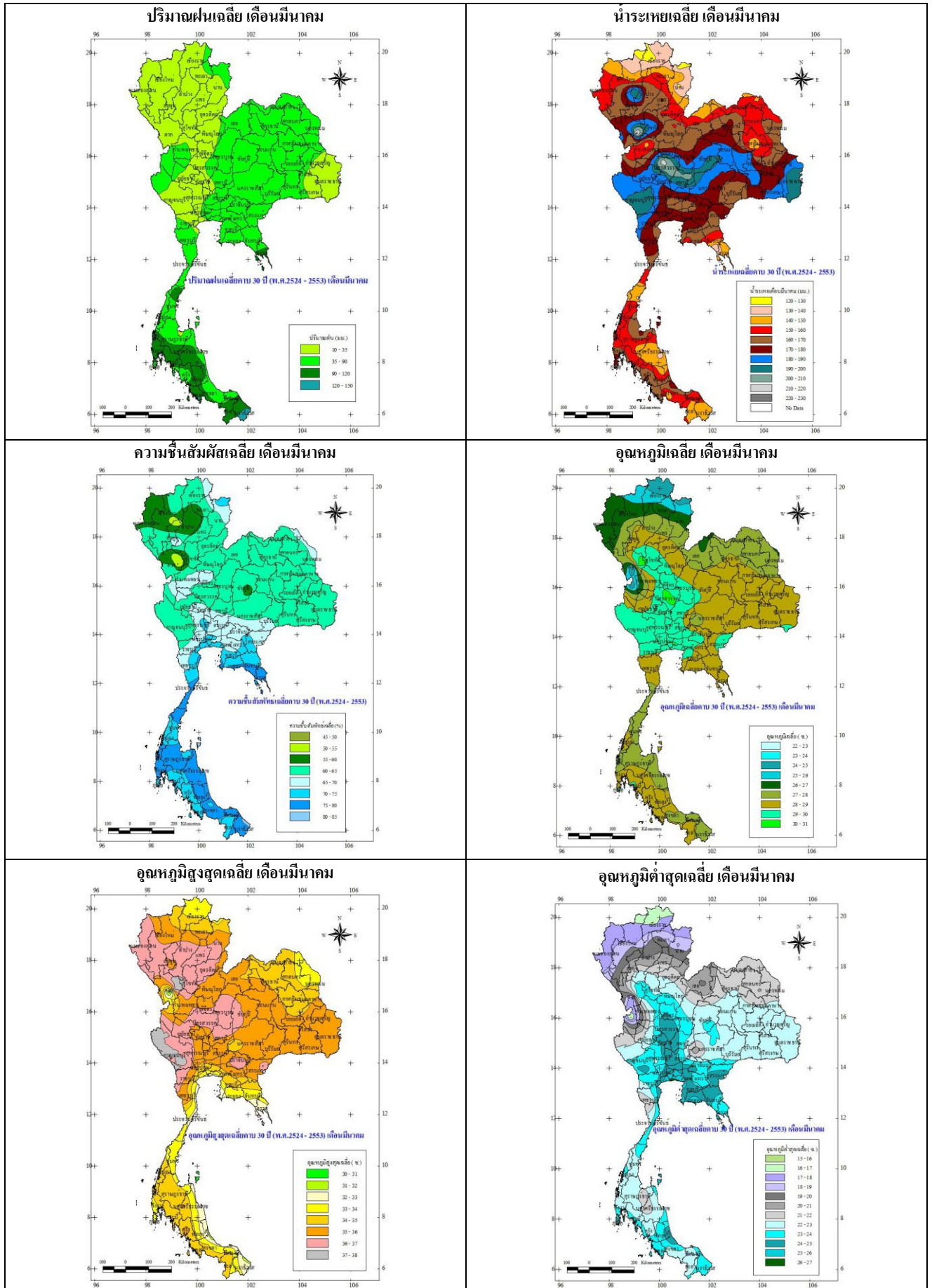
สภาวะอากาศที่มีผลกระทบต่อพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผัก

สำหรับเกษตรกรที่ปลูกพืชไร่ ไม้ดอก และพืชผัก ซึ่งพืชดังกล่าวมีระบบรากที่ตื้น ซึ่งในช่วงฤดูร้อน จะมีแสงแดดจัด อุณหภูมิอากาศจะสูง ส่งผลให้อุณหภูมิดินสูงขึ้น โดยเฉพาะบริเวณผิวดิน เกษตรกรควรคลุมดินบริเวณแปลงปลูกพืชด้วยวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ใบไม้ ฟางข้าว และหญ้าแห้ง เป็นต้น เพื่อลดการระเหยของน้ำบริเวณผิวดิน รักษาความชื้นภายในดิน และรักษาอุณหภูมิดิน สำหรับปริมาณและการกระจายของฝนจะมีน้อยในช่วงฤดูร้อน แต่ปริมาณน้ำระเหยจะมีมาก ทำให้ความชื้นในดินลดลง เกษตรกรจึงควรให้น้ำแก่พืชอย่างเพียงพอ เพราะหากพืชได้รับน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉา(ถ้าต้นพืชได้รับน้ำในภายหลังก็จะสามารถฟื้นตัวขึ้นมาได้) ส่งผลให้ผลผลิตลดลงและด้อยคุณภาพ ถ้าพืชขาดน้ำเป็นเวลานานจะทำให้พืชเหี่ยวเฉาถาวร (แม้ว่าต้นพืชได้รับน้ำในภายหลังก็จะไม่สามารถฟื้นตัวขึ้นมาได้) ต้นพืชตายได้ ในช่วงฤดูร้อนสภาพอากาศจะแห้งซึ่งเหมาะแก่การระบาดของศัตรูพืชจำพวกปากดูด เช่น เพลี้ยและไร ชนิดต่างๆ ซึ่งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของศัตรูพืชดังกล่าวจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากพืชทำให้ต้นพืชทรุดโทรม การผลิดอก ออกผลลดลง ดังนั้น เกษตรกรจึงควรหมั่นสำรวจแปลงปลูก หากพบการระบาดของศัตรูพืชดังกล่าวควรรีบกำจัด เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดเป็นบริเวณกว้าง ซึ่งจะทำให้ยากต่อการควบคุมการระบาด สำหรับในบางช่วงอาจเกิดพายุฤดูร้อนโดยเฉพาะในช่วงที่มีอากาศร้อนจัด โดยมีลักษณะฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรง และลูกเห็บตกได้บางพื้นที่ เกษตรกรควรหลีกเลี่ยงการตากผลผลิตทางการเกษตรไว้กลางแจ้ง เพราะจะทำให้ผลผลิตเปียกชื้นและเสียหายได้ สำหรับพืชที่ปลูกใหม่ในช่วงฤดูฝนที่ผ่านมาและพืชต้นอ่อน เนื่องจากในช่วงฤดูร้อนมีแดดจัด เกษตรกรควรทำที่พรางแสง เพื่อลดความเข้มของแสง และความร้อน รวมทั้งลดการคายระเหยของน้ำ ป้องกันต้นพืชเหี่ยวเฉา เนื่องจากในช่วงฤดูร้อนน้ำจะระเหยได้ง่าย เกษตรกรควรให้น้ำพืชอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง และควรให้น้ำพืชในช่วงเย็นและค่ำ เพื่อลดการสูญเสียน้ำเนื่องจากการระเหย และควรพรวนดินเพื่อให้ดินร่วนซุย ซึ่งจะทำให้ดินโปร่ง มีช่องว่างในเนื้อดิน ดินสามารถดูดซับน้ำไว้ได้มาก ทำให้น้ำซึมลงไปในดินในระดับที่ลึกกว่าปกติ โดยเฉพาะพืชที่อยู่ในระยะเจริญเติบโต นอกจากนี้ควรตัดแต่งกิ่ง โดยเฉพาะกิ่งที่ไม่มีความจำเป็น เพื่อลดการคายน้ำของพืช รวมทั้งกำจัดใบที่เป็นโรคและศัตรูพืชทำลาย โดยนำไปเผาหรือฝังให้ลึก เพื่อตัดวงจรชีวิตของโรคและศัตรูพืช สำหรับการใส่ปุ๋ยไม่ควรให้เม็ด เพราะหากปุ๋ยติดค้างอยู่ที่ใบและยอด จะทำให้เกิดอาการใบไหม้ได้ ส่วนการให้ปุ๋ยทางใบ ไม่ควรฉีดพ่นในขณะที่อากาศร้อนจัด เพราะจะทำให้ปุ๋ยที่ฉีดไปไม่ได้ประโยชน์เต็มที่ เนื่องจากในช่วงที่อากาศร้อน ปากใบพืชจะปิดเพื่อลดการคายน้ำ ส่วนการให้น้ำพืชควรรดน้ำรอบโคนต้นพืชให้ชุ่มและรดพุ่มและใบด้วยเพื่อให้ใบพืชซึมซับน้ำ และลดการคายน้ำของพืช

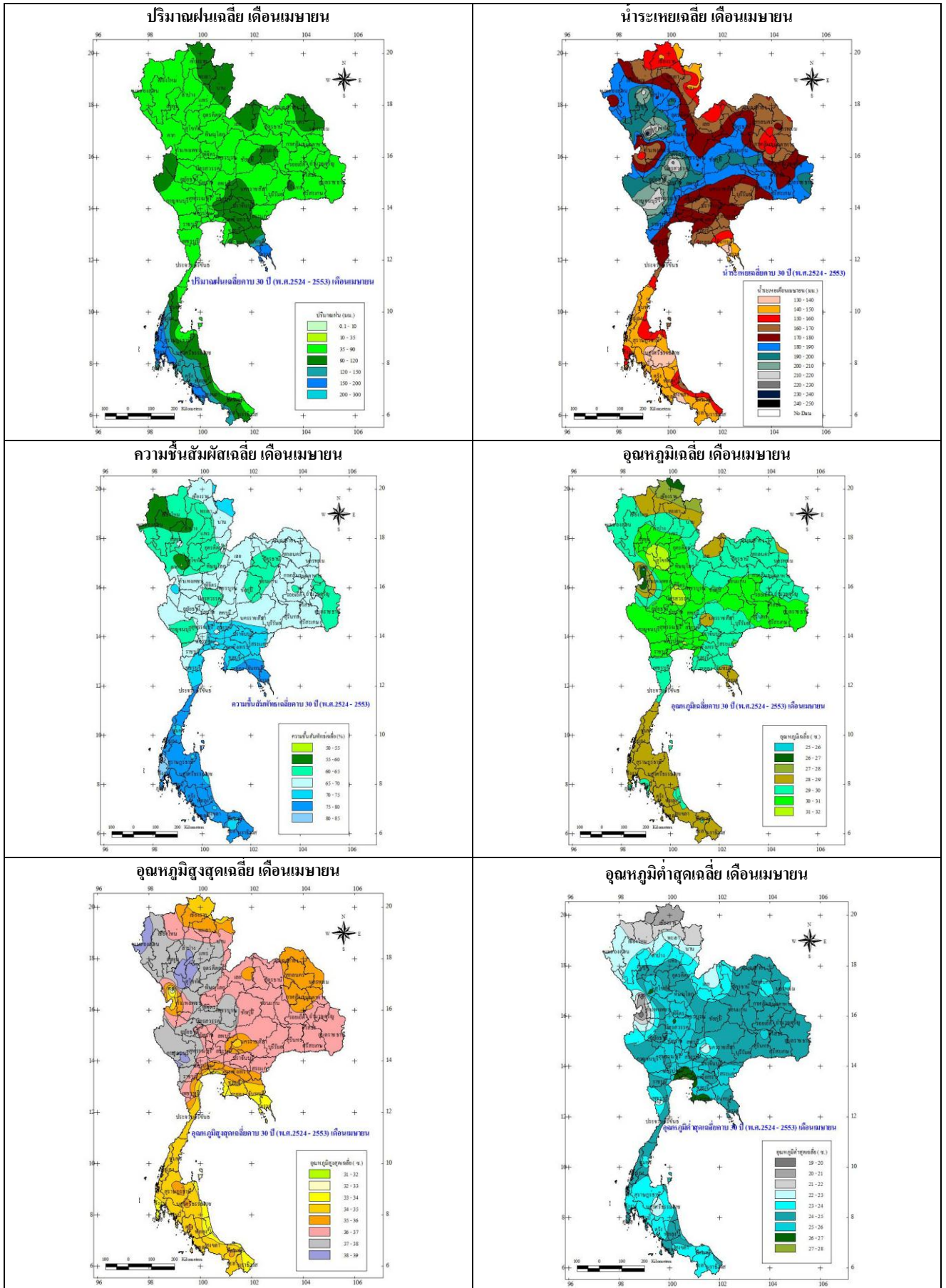
เดือนกุมภาพันธ์

เดือนมีนาคม

เดือนเมษายน

เดือนพฤษภาคม

